

Kohila valla rohevõrgustik

1 SISSEJUHATUS

Rohevõrgustiku planeerimise ja säilimise eesmärgiks on elurikkuse kaitse ja säilitamine, kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine ning rohemajanduse, sh puhkemajanduse edendamine. Rohevõrgustik tagab loomade vaba rände ja nende elupaikade säilimise ning taimestiku levimise ja liikide säilimise. Tiheasustatud alade läheduses on rohevõrgustiku roll ka puhkevõimaluste ja metsaandide (korilus) pakkujana ning maastiku mitmekesistaja ja loodusläheduse pakkuja (esteetiline väärtus). Seega ühest küljest peavad rohealad pakkuma elanikele võimalust looduses liikuda, teisalt aga tagama mitmekesise ja väärtusliku elukeskkonna looma- ja taimeliikidele.

Käesolevaga täpsustatakse Rapla maakonnaplaneeringuga 2030+ määratud rohevõrgustikku valla tasandile ning seatakse üldised kasutustingimused, mis peavad tagama roheline võrgustiku toimimise. Rohelise võrgustiku täpsustamisel on arvesse võetud valla poolt olulised looduskooslused ning väärtuslikud maastikumiljööga alad, et moodustuks terviklik, nii maakondlikke kui ka valla seisukohalt tähtsaid alasid hõlmav võrgustik.

Analüüsi protsessis analüüsiti ka uute täiendavate roheline võrgustiku elementide määratlemise võimalusi ja asjakohasust planeeringualal.

2. OLEMASOLEV ROHEVÕRGUSTIK

Kohila valla territooriumist moodustab metsamaa 44% ning valdavalt on tegemist okasmetsaga. Vallale on iseloomulikud ka rabamaastikud ning ulatuslikult esineb karstialasid, millest tähelepanuväärseimad on Aandu, Hageri ja Urge karstiala.

Oluliseks väärtuseks vallas on kagu-loodesuunalisena valda läbiv Keila jõgi.

Kohila valla territooriumil paikneb kaks suuremat kaitseala: Rabivere maastikukaitseala ja osaliselt Nabala-Tuhala looduskaitseala.

Üleriigiline planeering Eesti 2030+ määratleb roheline võrgustiku suured tuumalad. Rapla maakonnas üleriigilisi tuumalasi ei asu, küll aga on Raplamaa rohevõrgul oluline roll üleriigiliste tuumalade ühendajana.

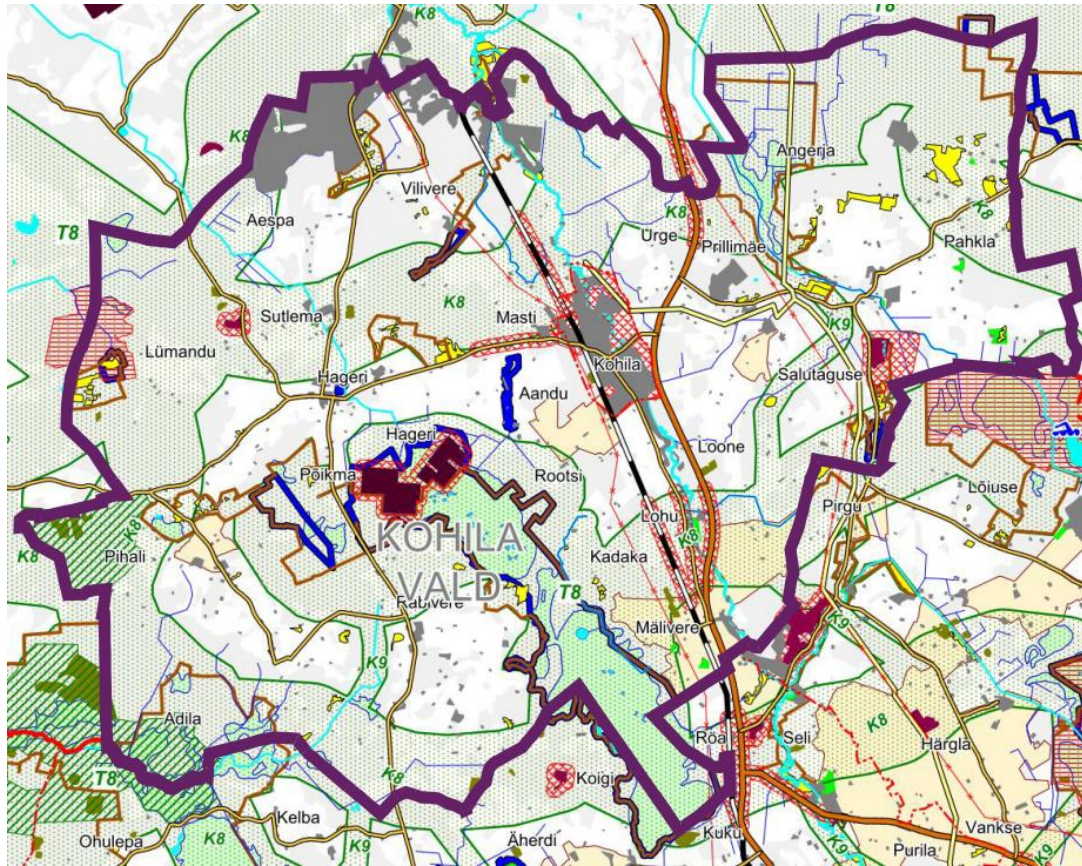
Kohila valla roheline võrgustik on määratletud Rapla maakonnaplaneeringu teemaplaneeringuga „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused”¹. Rapla maakonnaplaneeringuga 2030+² on täpsustatud maakonna teemaplaneeringuga määratud rohevõrgustiku piire ja tingimusi, lähtudes nii maakonna arengusuundumustest kui roheline võrgustiku sidususe ja edaspidise toimimise vajadustest.

Olemasolev roheline võrgustik koosneb tugialadest ja rohekoridoridest. Tugialad on piirkonnad (suuremad metsamassiivid ja sood), millele süsteemi funktsioneerimine valdavalt toetub. Tugialad on ümbritseva suhtes kõrgema loodus- ja keskkonnakaitselise väärtusega. Rohekoridorid on ribastruktuurid/ siduselemendid, mis ühendavad tugialad terviklikuks võrgustikuks (vt. Joonis 1 ja 2). Kohila valla territooriumil üleriigilise tähtsusega tugialasid ei asu, kuid valla rohevõrgustikul on oluline roll üleriigiliste tugialade ühendajana. Valla rohevõrgustik on terviklik, mida täiendab ka Keila jõgi nn sinise võrgustikuna.

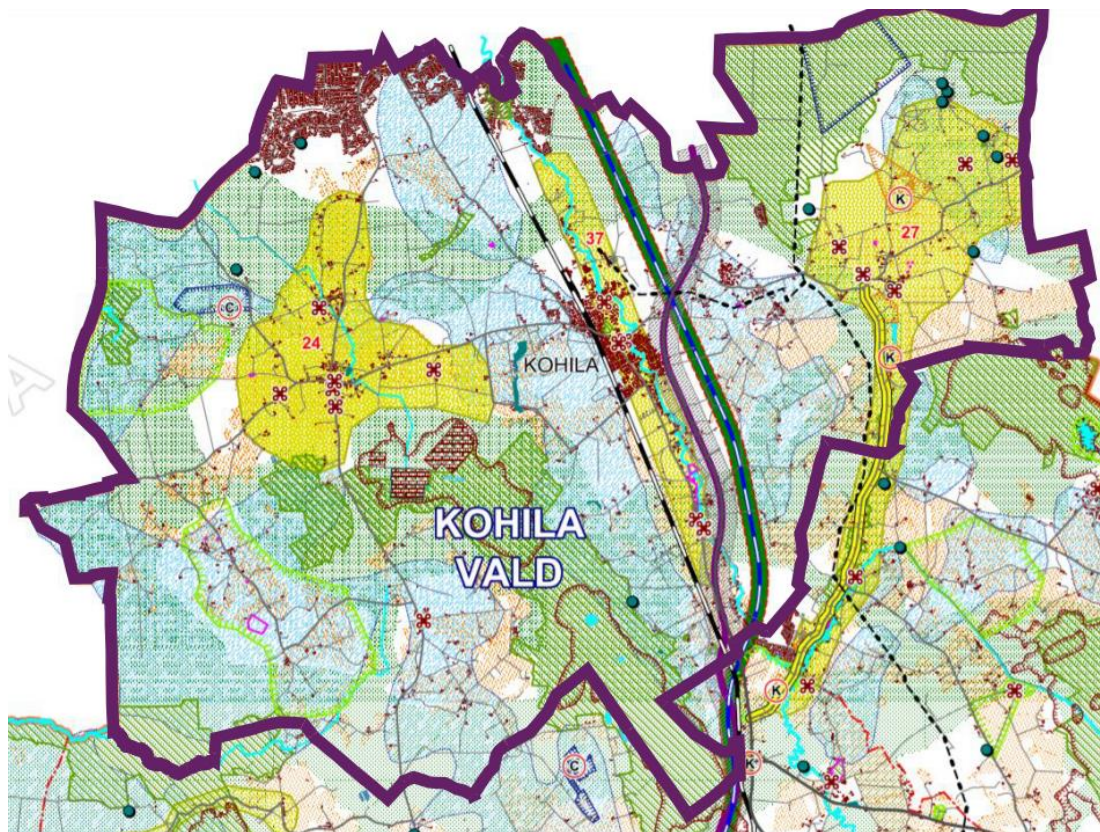
---

¹ Rapla maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“, kehtestatud 05.02.2003

² Rapla maakonnaplaneering 2030+ , Hendrikson&Ko 2018

Joonis 1. Rohelise võrgustiku tugialade (T) ja koridoride (K) paiknemine Kohila vallas. Väljavõte Rapla maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonningimused” joonis „Rohevõrgustik”.

Joonis 2. Väljavõte Rapla maakonnaplaneeringu 2030+, Joonis 2 „Loodus- ja kultuuriväärtused”

3. METOODIKA

3.1. KASUTATUD MÕISTED

Rohevõrgustik (RV) - ehk ökoloogiline võrgustik, mis on planeerimisel kõige selgemini ja lihtsamini eristatav kui nn roheluse domineerimisega ala. Käesolevas töös on rohevõrgustikku kaasatud lisaks siseveekogud (sinivõrgustik) ja loodusliku ilmege avamaastikud.

Tugiala (T) - Rohevõrgustiku ruumielement. Piirkond, millele süsteemi funktsioneerimine valdavalt toetub. Tugialadel paiknevad vastava süsteemi seisukohalt kõige olulisemad elemendid (kaitsealad, loodus- ja keskkonnakaitseliselt väärtustatud alad, suured looduslikud alad jne). Tugialade käsitlemisel tuleb arvestada, et nende lahutamatuks osaks on äärealad.

Koridor (K) - Koridorid ehk ribastruktuurid on tuumalasiid ühendavad rohelise võrgustiku elemendid. Koridorid on tuumaladega võrreldes vähem massiivsed ja kompaktsed ning ajas kiiremini muutuvad või muudetavad.

Astmelaud (A) - Tugialast ja koridoridest eraldi paiknev rohevõrgustiku siduselemendi tüüp, mis on vähem massiivne. Element toimib mittesidusa koridorina (n.ö katkendlik koridori lõik) selliste elustikuliikide rändeks, kellele otseselt sidusat koridori vaja ei ole

Ökosüsteemi teenused - keskkonnakaitselised, sotsiaalsed ja majanduslikud hüved, mida pakutakse inimestele ökosüsteemi poolt. Teenused jaotatakse nelja rühma³:

1. tugiteenused (nt aineriinge, mullateke, fotosüntees, elupaigad);
2. reguleerivad teenused - kliimat, vee-, õhu- ja mullakvaliteeti, veevarusid, üleujutusi, samuti tolmeldamist) mõjutavad teenused;
3. varustusteenused - teenused, mida inimene saab ökosüsteemilt (toit, vesi, puit jne);
4. kultuuri- ja rekreatiivsed teenused (looduse esteetilised naudingud, lõõgastumise kohad, uute teaduslike teadmiste allikad).

Konfliktala - Ala, kus samale territooriumile pretendeerivad kaks vastandlikku maakasutust. Käesolevas töös peamiselt juba eelistatult olemasolev tee või tehnikoridor ning planeeringuga samale asukohale ette nähtud rohekoridor.

3.2. METOODIKA ALUS

Rohevõrgustiku määratlemise üheks olulisemaks eesmärgiks on tagada looduslike ökosüsteemide sidusus ja erineva tasemega rohevõrgustiku elementide (tugialad ja koridorid) piisav olemasolu ja toimivus. Mida massiivsem ja sidusam on piirkonna rohevõrk, seda suurem on tema puhverduvõime ja vastupidavus välistele ebasoodsatele mõjuritele ning seda kvaliteetsemad ökosüsteemi teenuseid see pakkuda suudab.

Rohevõrgustiku moodustavad omavahel läbipõimunud maastikukomponendid: metsad, rohumaad, veekogud, märgalad, kuid ka pargid, haljastatud tänavad jne, mis tagavad looduslike protsesside toimimise. Antud töös tugineb rohelise võrgustiku süsteemi elementide määratlemine Rapla maakonnaplaneering 2030+ toodud alustele ja tulemustele. Rohevõrgustiku valla tasandi täpsustamisel lähtutakse Hendrikson&Ko poolt välja töötatud *Rohevõrgustiku planeerimisjuhendist*, samuti EPMÜ ja AS Regio koostöös väljatöötatud metoodikast⁴.

Rohevõrgustiku täpsustamisel on lähtutud järgmistest põhimõtetest:

- roheline võrgustik on hierarhilise iseloomuga, võrgustiku elementide morfoomeetrilised kriteeriumid (tugialadel pindala ja läbimõõt; ribastruktuuridel laius) erinevad vastavalt tasandile. Tugiala üldplaneeringu tasandil on võimalikult kompaktne asustusest ja tehnilistest infrastruktuurielementidest (maantee, raudtee, suuremad elektriliinid, jmt) killustamata ning püsiv rohevõrgustiku element, kus maakasutamise tingimused on kõige enam kontrollitud;

³ <https://www.envir.ee/et/looduse-huved-ehk-okosusteemiteenused>

⁴ Roheline võrgustik. Autorid K. Sepp, J. Jagomägi, EPMÜ Keskkonnakaitses Instituut, AS Regio. Tartu 2002

- liigirikkuse tagamise seisukohalt on oluline, et maastiku metsasus oleks vähemalt 50% RV kaetud aladel ning eelistatud suured terviklikud, kompaktsed kujuga metsamassiivid.
- planeeringukaardil kujutatud roheline võrgustiku alade graafiline piir ei ole lõplik. Rohealade täpsem paiknemine selgitatakse läbi edasiste täpsemal tasemel planeeringute – RV planeerimisel ei ole arvestatud katastriüksuse piire, sest need võivad muutuda ning kaardil olevaid katastriüksuse piire tuleb seetõttu käsitleda taustainfona. Piirid võivad muutuda lähtuvalt planeeringute alusel tehtavate maakorralduslike toimingute alusel.

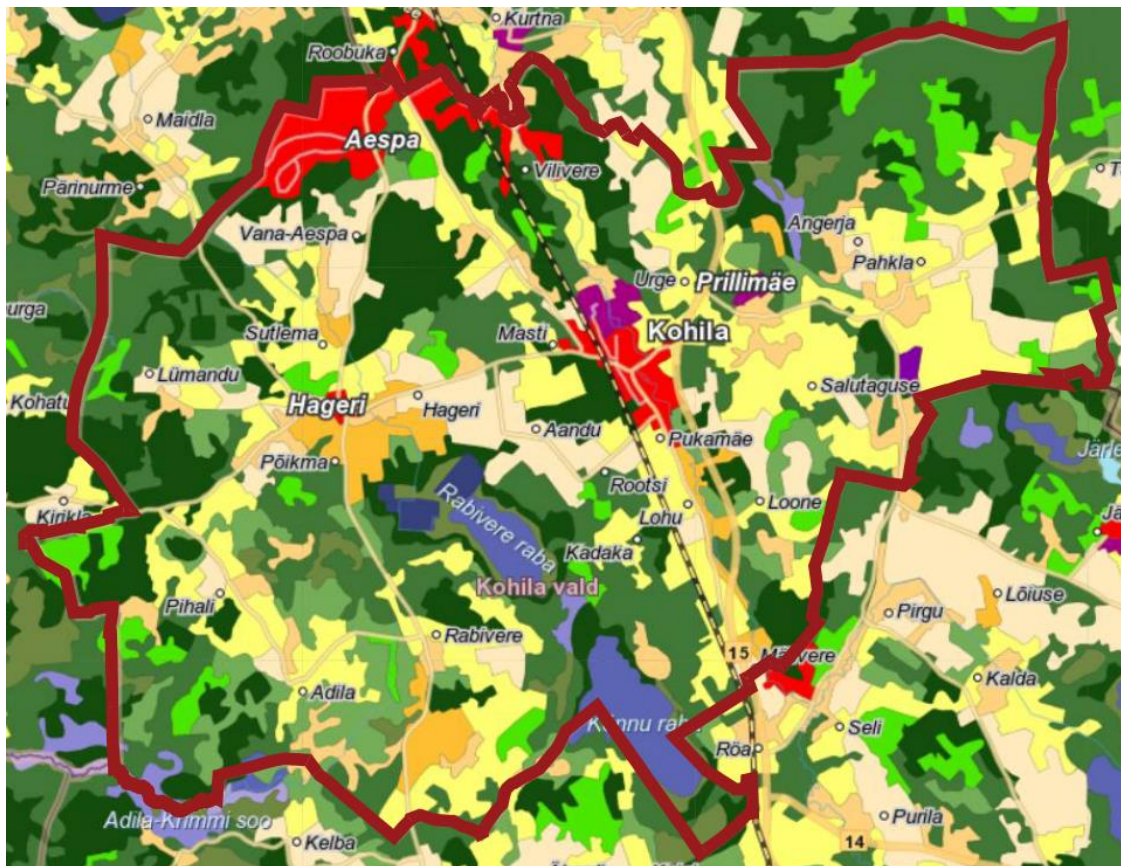
3.2 TÖÖ ETAPID

Üldjoontes võib töö jaotada järgnevateks etappideks:

- põhikaardi kihtide analüüs;
- rohealade eelvalik;
- rohevõrgustiku genereerimine ning konstrueerimine;
- rohevõrgustiku alade kasutustingimuste ettepanekud.

Vastavalt Planeerimisseaduses §6⁵ toodud on roheline võrgustik eri tüüpi ökosüsteemide ja maastike säilimist tagav ning asustuse ja majandustegevuse mõjusid tasakaalustav looduslikest ja poollooduslikest kooslustest koosnev süsteem, mis koosneb tuumikaladest ja neid ühendavatest rohekoridoridest. Käesoleva rohevõrgustiku analüüsi koostamise käigus täpsustati ja korrigeeriti Rapla maakonnaplaneeringus 2030+ määratletud rohevõrgustikku (vt. joonis 1). Selgitati välja tähtsamad nii olemasolevad kui ka võimalikud uued rohealad rohevõrgustiku sidususe tagamiseks.

CORINE andmebaasi⁶ alusel on oma valitsuse valdavateks maakattetüüpideks erinevad metsakooslused ja haritavad maad. Täpsem väljavõtte CORINE maakattetüüpidest on esitatud joonisel 3.

⁵ Planeerimisseadus, jõustunud 01.07.2015; avaldamismärge RT I, 19.03.2019,104

⁶ CORINE Land Cover ehk CORINE maakatte (CLC) on ühtse meetodika alusel koostatud andmebaas, kuhu kogutakse ruumiandmeid Euroopa maakatte kohta. Toimunud on 4 kaardistus, viimane neist 2012a.

- Hõredalt hoonestatud alad
- Tööstus- ja/või kaubandusterritooriumid
- Karjäärid
- Niisutuseta haritav maa
- Karjamaad
- Kompleksmaaviljelus (haritavaid maad > 75%)
- Põllumajanduslik maa (< 75%) loodusliku taimkatte osalusega
- Heitlehised lehtmetsad
- Okasmetsad
- Segametsad
- Üleminekulised metsaalad mineraalmaal
- Üleminekulised metsaalad soodes
- Lagedad madal- ja siirdesood
- Lagedad rabad puhmaste ja üksikute puudega
- Turbavõtu alad
- Veekogud

Joonis 3 Väljavõte CORINE maakattetüüpidest Kohila vallas.

Alustuseks vaadati üle liitunud valdade üldplaneeringud ning toimus ruumiandmete analüüs, kus võrreldi ja analüüsiti maakonnaplaneeringute järgsete rohelise võrgustiku ja omavalitsuste üldplaneeringutega kehtestatud rohelise võrgustiku ruumielementide kattuvust, hetkeseisundit, paiknevust. Selgitati välja erineva taluvusega alad – rekreatsiooni suhtes tundlikumad ja vähem tundlikud alad, vaadati olulisemaid liikumissuundi, vaatekohad/-koridorid.

Seejärel märgiti valla tihedamalt asustatud alad, olemasolevate tehnokoridoride poolt hõlmatud ala ning võimalikud konfliktkohad detailplaneeringutega, mis välistab rohevõrgustiku konstrueerimise valla tasandil. Hiljem kaasati osaliselt rohealade koosseisu ka esmalt välistatud alasid, just ribastruktuuride konstrueerimisel ning vajadusest käsitleda säilinud metsaalasid võimalikult kompaktselt.

Rohevõrgustiku alad kattuvad Natura 2000 ja rahvusvahelise tähtsusega märgaladega. Koridoridena on määratletud liikide liikumise seisukohalt olulised looduselemendid nagu jõed ja sidusad metsaalad, aga ka sellised kohad, kus inimtekkeliste struktuuride (nt teed) on loodusalad tükeldatud.

Käesolevas töös määratleti rohevõrgustiku struktuurielementidena kolme tüüpi alasid:

- Tugialad;
- Astmelauad;
- Koridorid (ribastruktuurid, mis tagavad rohevõrgustiku sidususe).

Nimetatud struktuurielementide määratlemise aluseks olid eelkõige morfomeetriselised kriteeriumid⁷ - tugialadel pindala ja läbimõõt/ulatus ning ribastruktuuridel (koridoridel) laius, mis tagavad struktuuri kui terviku ökoloogilise toimimise ning looduslike alade osatähtsuse. Hierarhilised tasemed ja vastavad parameetrid on toodud Tabel 1. Valla tasandi rohevõrgustiku planeerimisel loeti kõige olulisemateks ruumilisteks tasanditeks maakonna tasandist madalamale jäävaid tasandeid kuni külade grupi tasandini. Seejuures ei välistatud loomulikult madalamate tasandite kasutamist, kui see osutus vajalikuks, näiteks väga tiheda asustusega aladel oluliste koridoride määratlemiseks.

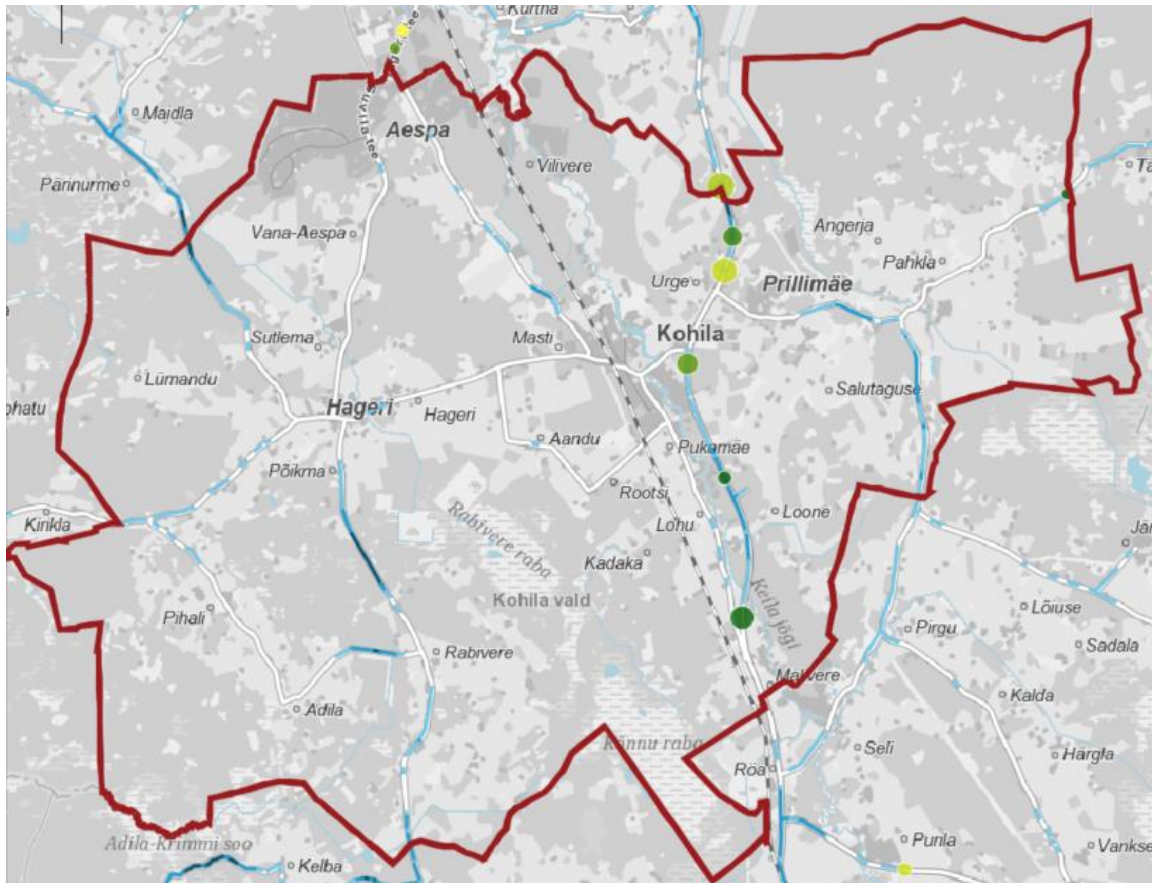
Tabel 1. Tasemete hierarhilised parameetrid (Sepp, Jagomägi 2002).

Alade astmed	Vaadeldava ala ulatus	RV tugialad	Tugialade läbimõõt	Ribastruktuuride läbimõõt	Võrgustiku elementide vahekaugused
Vald, suure linna osa, külade suur grupp	3...5 km	Piirkonna väikesed	1-2 km	300...500m	Min 300-500m Max 1...2km
Linnaosa, asum, külade grupp	1...2 km	Kohalik	300-500m	100...200m	Min 100-200m Max 300-500m
Kvartal	300...500m	Kohalik	100-200m	30...60m	Min 30...50m

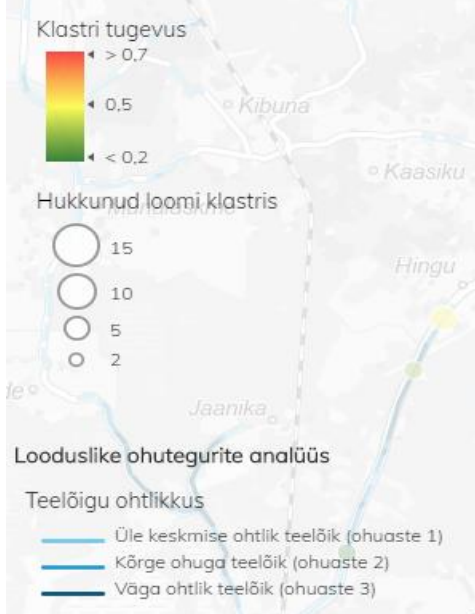
⁷ Roheline võrgustik. Autorid K. Sepp, J. Jagomägi, EPMÜ Keskkonkaitse Instituut, AS Regio. Tartu 2002.

					Max 100...200m
Kodukoht, hoonete rühm	100...200m	Detailne	30-50m	10...20m	Min 10...20m Max 30...50m
Kodumaja koos lähiümbrusega	30...50m	Detailne	10-20m	3...6m	

Oluliseks olid kaitsealuste või väärtustatud alade/objektidega seotud kriteeriumid, mis tulenevad vastavasisulistest õigusaktidest (looduskaitseseadus, veeseadus jt).

Loomaõnnetuste koondumiskohad e klastrid

Joonis 4 Väljavõte rakendusest EESTI RIIGITEEDE LOOMAÕHTLIKKUS 2009-2018 (<http://hendrikson.ee/maps/Loomaohklikkus/>), seisuga 23.01.2020.

Kohad, kus territoriaalselt tekkisid vahetud vastuolud rohekoridoride (või rohekoridoride vajaduse) ja olemasoleva või teiste planeeringutega kavandatava maakasutuse vahel (peamiselt infrastruktuurid) on tähistatud planeeringukaardil konfliktikohtadena. Konfliktisuse välja toomine annab aluse edaspidiseks, luues võimaluse kokkulepeteks, mis lubavad näiteks muuta infrastruktuuride asetust või võimaluse korral vähendada vastuolu kompensatsioonimeetmetega.

3.3 RV KORIDORID

Antud töös on rohekoridore käsitletud peamiselt kui ökoloogilisi koridore - rohelised koridorid, mis tekitavad sidususe tugi-alade ja astmelaudade vahel. Liikumis- ja levimiskoridorid liikidele, looduslikud või poollooduslikud alad. Loomade liikumiskoridoride puhul on oluline, et koridorides oleks olemas minimaalne elustiku jätkusuutlikke liikumisvõimalusi tagav loodusliku taimestikuga vöönd. Arvestada tuleb ka võimalike muutustega (näiteks tormid, põlengud), mis võivad koridori kvaliteeti ajutiselt vähendada ja seetõttu tuleb võimalusel jätta koridori laiusesse ka teatav puhver (K. Kohv 2007). Koos selle puhvriga arvestati suurulukite ja inimpegliku metsaelustiku levikukoridori laiuseks 400 m ja väikeulukite ja tolerantsemate liikide puhul 100 m. Avatud maastikul suurulukeid toetavate koridoride laius arvestati võimalusel vähemalt 500m.

Lisaks on vaadeldud ka võimalikku rohekoridori arengusuunda nähes ette võimalikke puhkeväärtusega koridore ühendamiseks erinevaid rohealasid.

Kohila valla põhjaosas tuleb ühe olulise elemendina käsitleda vallaülese tervikuna Aespa-Vilivere-Kurtna-Roobuka asustusüksuste vahele jäävaid säilinud looduslikke haljasmaid ja metsamaid. Nimetatud aladel võiksid ideaalis Kohila valla piires Vilivere ja Aespa vahel ning Saku vallas Kurtna ja Roobuka vahel asuvad metsa- ja haljasmaad toimima ühtse puhke- ja virgestusalana. Selliselt moodustuks nn „roheline ring“.

3.4 RV PUHKEALAD

Haljasalad ja puhkealad on avamaataimkattega alad, millel on keskkonnakaitseline ja rekreatiivne tähtsus ning mis ei moodusta eraldi rohevõrgustiku ala. See tähendab, et tegemist on teadlikult kujundatud maastiku, maastikuosa või hoonetevahelise välisruumiga, avamaataimkattega alad asulates, mida iseloomustab ümberkujundatud reljeef ja taimestik ning vastava funktsioonilised rajatised. Avalikud haljasalad, puhkealad, loovad meeldiva elukeskkonna, kujundavad piirkonna mainet ja tõstavad turvalisust.

Puhkealasid on käsitletud kui:

- Looduslikud haljasalad – need on metsad ja rohealad, mis on väärtuslikud ning kuhu ehitusõigust ette ei näha.
- Parkmetsad – minimaalse taristuga puhkealad. Keskkonnakaitselise ja rekreatiivse väärtusega metsaosa.
- Puhkealad – aladele nähakse ette ka ehitusõigust (nt laululava, kogunemiskohad, külaplatsid)

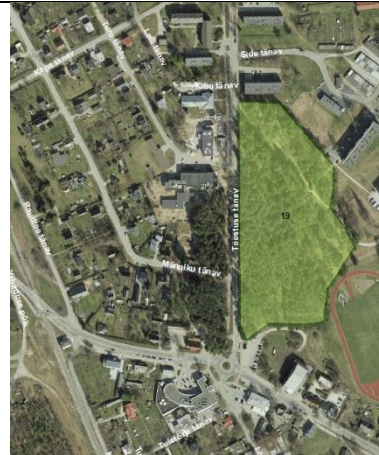
3.4.1 KOHILA ALEV

Linnalises keskkonnas on oluline ühtse, katkematu ja hästi toimiva rohe- ja puhkealade võrgustiku arendamine. Kohila alevisisese rohevõrgustiku komponentidena on käsitletud haljasalasid ja avalikke alasid. Kohila roheline tagavad pargid, Keila jõe äärne ala ja haljasalad, samuti haljakud, mis asuvad korterelamute ja tootmishoonete maade vahel. Tiheasustusalale jääva nn rohevõrgustiku ülesandeks on eelkõige võimaldada elanikkonnale kõrgekvaliteedilist ja tervislikku elukeskkonda koos puhke- ja sportimisvõimalustega, aga ka loodusväärtuste ja kultuuriväärtuste säilimist ja arendamist.

Kohila alevi avalikult kasutatavad ja hooldatavad rohealad on:

Kapa männik – Tegemist on kaitse alla võetud ca 3,2 ha suuruse männikuga. Alal kasvab ka pärni (pärnaallee). Tegemist on parkmetsaga. Ala tuleb säilitada tervikuna ning keelatud on ehitada hooneid. Lubatud on paigaldada haljastu inventari (pingid, viidad, valgustid, prügikastid jne).

Tohisoo mõisapark – Keila jõeäärne pargiala. Park on 3 ha suurune. Põhjast ja idast piirneb Keila jõega, lääne pool ulatub Lohu-Kohila teeni. Park on väljapeetud vabakujulises stiilis ja lahendatud kaheosaliselt: peahoone esine on avara planeeringuga, sellest lääne- ja põhjasuunas jääb eraldi tiheda istutusviisiga pargiosa. Ka jõe vastaskalda maastik kuulub kujunduslikult pargi juurde. Jõe kaldal on terrassaed, mis jõe kaldal lõpeb kallast palistava kasealleega. Pargiosa puistu on liigirikas, kujundatud kontrastidel - kuusk-kask, nulg-pärn, pärn-tamm-mänd. Esineb ka eksootilisemaid puuliike. Tohisoo park on rikas ka lindude poolest. Ala tuleb säilitada tervikuna ning käsitletakse kui puhkeala.

Lastepark – linnasisene puhkeala. ca 1,4 ha suurune pargiala, kuhu on rajatud suurem laste mänguala. Parki on rajatud ka virgestusala vanematele lastele ja täiskasvanutele. Roheala säilitada tervikuna. Hoonete rajamine alale keelatud. Lubatud on paigaldada haljastu inventari, sh spordi- ja puhkerajatisi.

Lepaluku haljasala – Kohila alevi äärealale jääv haljasalal, mis on ümbritsetud tootmis- ja elamumaadega. Tehakse ettepanek säilitada olemasolev haljak. Kuna ala paikneb tootmiskaare ja elamualade vahelisel alal on see ala heaks puhvriks ning võimaldab alal kujuneda piirkonda teenindavaks väikeseks puhkealaks. Alal tuleb läbi viia valik- ja hooldusraied ja puhastada alusmets võsast. Ala säilitada tervikuna, kus lubatud on haljastule inventari rajamine.

Kohila paisjärve- , Keila jõeäärsed alad.

Veeäärsed puhkealad linnalises keskkonnas on suure väärtusega. Kohila alevit läbib Keila jõgi. Keila jõe ja Kohila paisjärve äärsete kaldaalade rohealade mitmekesistamisel ja korrastamisel on suur potentsiaal muuta vee-äärne avalik ala paremini toimivaks. Vee-äärseid alasid elavdaks ja väärtustaks mitmekesise kasutamise võimalusega alade loomine – nt segades äri-, ühiskondliku ja elamuhoonestust. Oluline on tagada avalikkuse juurdepääs jõe äärde. Soovitav on jõe idapoolsele kaldale rajada jõepromenaad koos seda toetava inventariga. Hoonete ja rajatiste võimalikul planeerimisel tuleb säilitada olemasolevaid ja luua uusi juurdepääse jõeni. Jõeala läänepoolisel kaldal tuleks tagada avatus ja vaadete säilimine jõe suunas.

Mastimetsa haljasala – elamualade vahele jääv haljasala. Alale hoonestust ei lubata. Küll aga on lubatud paigaldada avaliku ruumi inventari (mänguväljaku-, välijõusaali elemendid, pingid, valgustid, prügikastid jne).

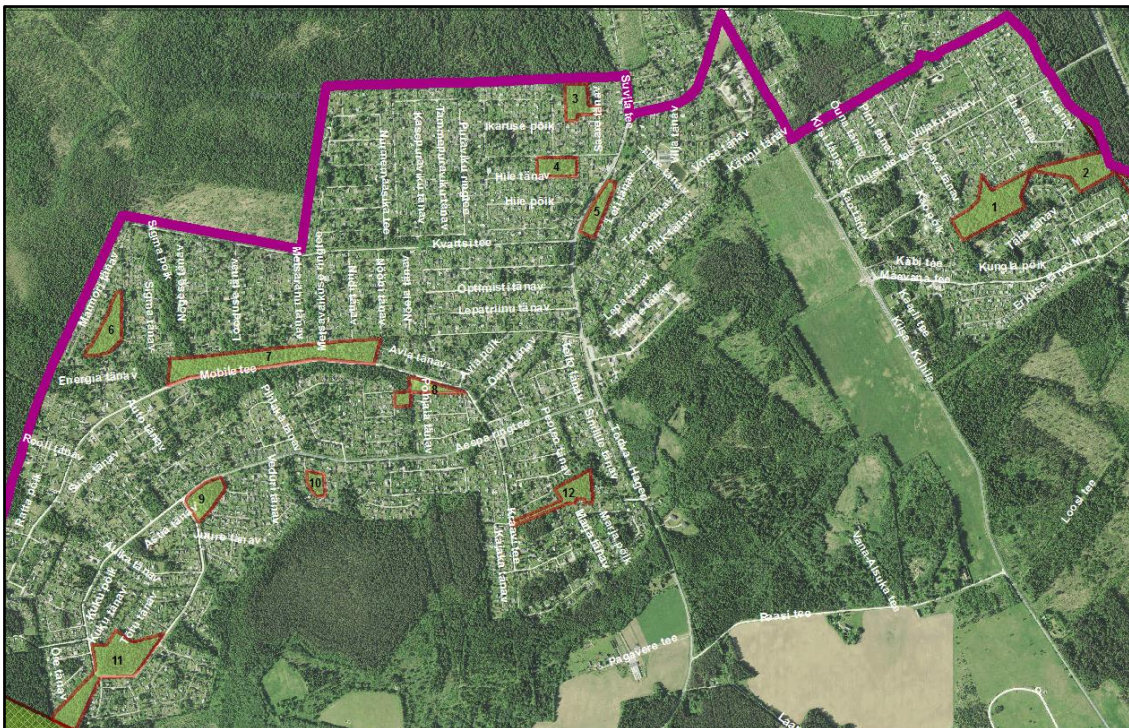
Linnasisene puhkekoridor ümber Keila jõe
 - Võimaliku puhkekoridori arendamine ümber Keila jõe, kulgedes piki kallast Tohisoo mõisapargist üle olemasoleva jalg silla veski paisuni.

3.4.2 AESPA ALEVIK

Kohila valla põhjapiirile rajati Nõukogude perioodil Aespa ja Vilivere aianduspiirkond, mis jätkub Saku vallas. Tegemist on tihedalt hoonestatud piirkonnaga (ca 3200 krunti), mis tänapäeval on üha enam muutumas aastaringseks elamupiirkonnaks. Tihedalt hoonestatud kruntide vahel on kitsad tupiktänavad, puuduvad kergliiklusteed ning puudus on võimalikest avalikest haljasaladest ja puhkekohtadest.

Analüüsis on välja toodud võimalikud alad haljasalade arendamiseks. Haljasalade arendamisel on oluline silmas pidada, et haljasala pole pelgalt lage muruala, vaid tagada tuleb mitmerindelise haljastusega ala, mis pakuks elupaika nt väikeloomadele, lindudele ning toimiks samas ka kui mitmekesine ja atraktiivsus pakkuv ala elanikele.

Marmori haljasala - Marmori tänava transpordimaa koosseisu kuuluv haljasala, millel tuleks teostada valik- ja hooldusraie haljasala kasutusele võtmiseks piirkonna puhkealana. Alale on lubatud paigaldada avaliku ruumi inventari. Alale hoonestust ei lubata va. piirkonna avaliku teenuste toimimiseks olulised ehitised (nt. vaakumpumpla vms).

Päikesekiire haljak paikneb elamute keskel. Alal tuleb läbi viia valik- ja hooldusraied. Võimalusel tagada läbi eraomandisse jäävate Korpuse, Päikesekiire 12a või Päikesekiire 12b kinnistute läbipääs Mobile tee. Selliselt saaks tagada ka sujuva ülemineku ja sidususe võimaliku Mobile tee äärese haljasalaga. Alale on lubatud vaid avaliku ruumi inventari rajamine.

Kasekese, Ikaruse ja Kapa haljasalad. Elamute vahele jäävad haljakud, millel tuleb läbi viia valik- ja hooldusraied ning puhastada alusmetsa võsast. Alasid säilitada tervikuna. Lubatud on haljastule avaliku ruumi inventari paigaldamine (pingid, valgustid, mänguväljaku elemendid jne). Alale hoonestust ei lubata va. piirkonna avaliku teenuste toimimiseks olulised ehitised (nt. vaakumpumpla jne).

Kungla ja Tagakuusiku haljasalad. Alal vajalik läbi viia valik- ja hooldusraied. Alasid käsitleda ühtse tervikliku alana. Aladele on lubatud avaliku ruumi inventari paigaldamine (pingid, valgustid mänguväljaku-, väljõusaali elemendid jne).

Sabatihase haljasala. Elamutega ääristatud haljasala, mis sobib hästi piirkonna keskseks puhkealaks. Alal on vajalik läbi viia valik- ja hooldusraied ning puhastada alusmets võsast. Alale on lubatud paigaldada avaliku ruumi inventari. Alale hoonestust ei lubata va. piirkonna avaliku teenuste toimimiseks olulised ehitised (nt. vaakumpumpla jne).

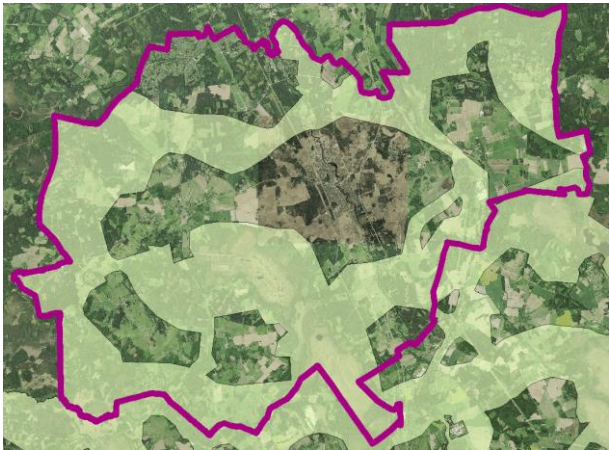
3.5 RV KONFLIKTKOHAD

Kohila valda läbib põhja-lõuna suunaliselt Rail Baltica trassikoridor, olemasolev Tallinn-Rapla raudtee ning Tallinn-Rapla maantee. Kõik nimetatud joonobjektid lõikavad kahes kohas rohevõrgustiku koridore. Projekteeritaval Rail Baltica puhul on kavas loomastiku liikumistingimused rohekoridoride alal tagada ökoduktidega, millele lisanduvad sillaalused läbipääsud (Keila jõe ääres) ja tunnelid väikeloomade ja kahepaiksete jaoks. Käimas on ka Tallinn-Rapla mnt rekonstrueerimise projekteerimine, mille puhul on samuti kavas tagada ulukite läbipääs kahe valla piiresse jääva ökodukti abil.

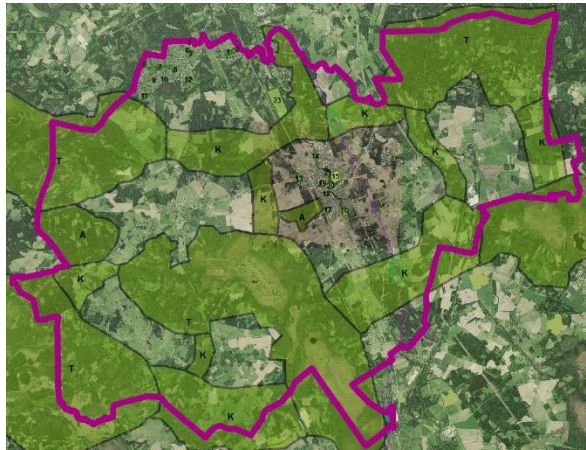
4. ETTEPANEK ROHEVÕRGUSTIKU TÄPSUSTAMISEKS

Käesoleva tööga tehakse ettepanekud roheline võrgustiku alade korrigeerimiseks ning uute ribastruktuuride moodustamiseks. Ettepanekute tegemisel ei lähtuta kinnistu omandivormist vaid lähtutakse rohevõrgustiku toimise vajadustest. Ettepanekud korrigeerida rohevõrgustiku alade ulatust tehakse kõlvikute, kaitsealuste liikide leiukohtade, märgalade jms looduses esinevate objektide paiknemisest lähtuvalt. Kaardil olevaid katastriüksuse piire tuleb käsitleda taustinfona ja need võivad ajas muutuda lähtuvalt võimalike tehtavate maakorralduslike toimingute alusel. Maaomanik võib kasutada ettepanekuga haaratud ala praegusel katastris registreeritud sihtotstarbel edasi seni kuni ta seda soovib.

Alljärgnevalt on välja toodud olulisemad ettepanekud rohevõrgustiku täiendamiseks. Väiksemad täpsustused nagu kõlviku piiridest põhinevad korrektureid kajastuvad rohevõrgustiku kaardikihil.

Maakonnaplaneeringu järgne RV

RV ettepanek

<i>Asukoht</i>	Kohila valla loodeosa
<i>Kirjeldus</i>	Maakonnaplaneeringuga märgitud tugiala on korrigeeritud, vähendades selle ulatust lõunapoolsel alal, lähtudes olevast asustusest. Tugialast on eraldatud rohevõrgustiku koridor. Moodustuva koridori laiust on korrigeeritud vastavalt vääriselupaikade paiknemisele. Lisaks on tugialast lõuna suunas moodustatud veel astmelaud, mille piiride seadmisel on samuti arvestatud ja tuginetud vääriselupaikade asumisele.

Muudatuse ettepanek

- Valla piir
- Maakonnaplaneeringuga määratud rohevõrgustik
- Rohevõrgustiku ettepanek

Asukoht

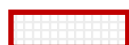

Kohila valla keskosa. Kohila alevikust lääne poole

Kirjeldus

Valla põhja pool paikneva rohekoridori ja lõuna poole jääva tugiala sidususe loomiseks tehakse ettepanek uue ribastruktuuri ehk rohekoridori moodustamiseks. Ribastruktuuri laiuks ca 800-900m. Alale jäävad mitmed Natura elupaigad. Koridori kõrvale ala laiendusena tehakse ettepanek astmelaua moodustamiseks, mis hõlmab Aandu looduskaitseala

Muudatuse ettepanek

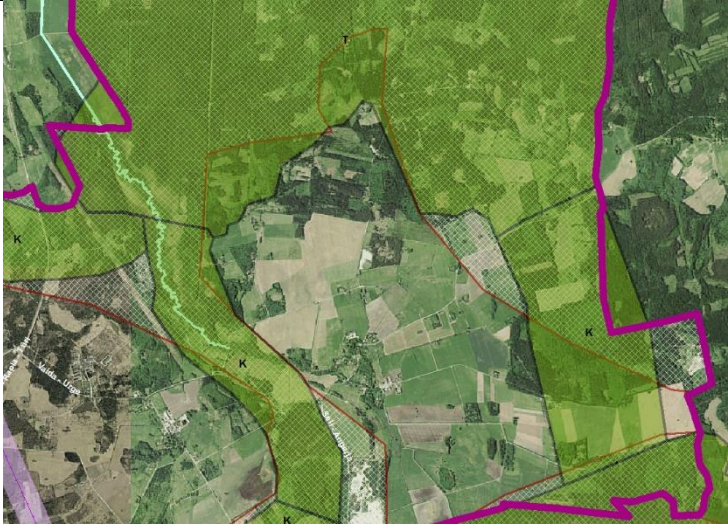

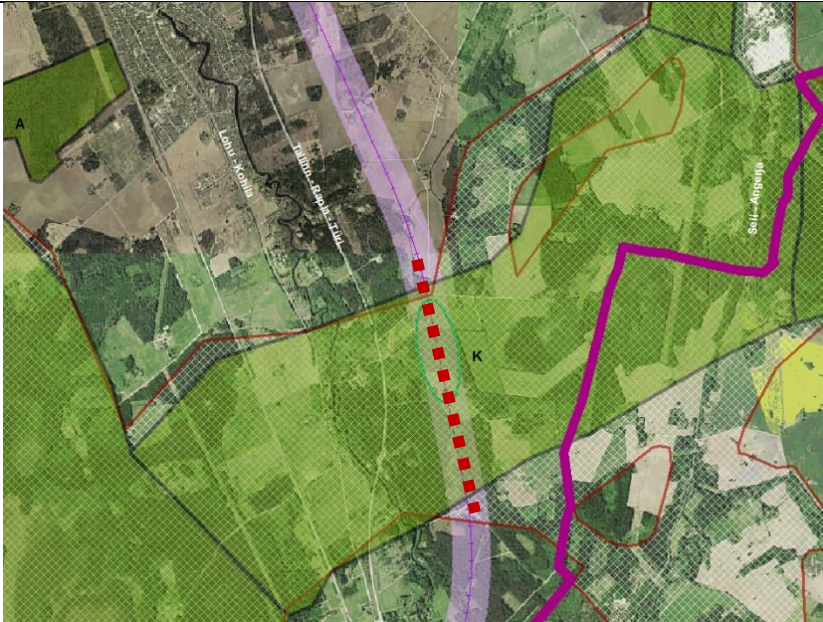

- Maakonnaplaneeringuga määratud rohevõrgustik
- Rohevõrgustiku ettepanek

<i>Asukoht</i>	Kohila valla põhjapiir
<i>Kirjeldus</i>	Kohila valda läbib kavandatav Rail Baltica trassikoridor. Sellest lähtuvalt on korrigeeritud rohekoridori laiust lähtudes võimalikust trassi koridorist. Konfliktkoht ristumisel rohekoridoriga säilib ning vajalikud on ette näha leevendavad meetmed (trass vaiadel, ökodukt vms)
<i>Muudatuse ettepanek</i>	 <p> Valla piir Maakonnaplaneeringuga määratud rohekoridor Rohevõrgustiku ettepanek Konfliktala Rail Baltic trassikoridor </p>

<i>Asukoht</i>	Kohila valla kirdeosa
<i>Kirjeldus</i>	Tehakse ettepanek uue ribastruktuuri moodustamiseks, et tekiks sidusus valla kirdenurgas olevat maakonnaplaneeringuga määratud tugiala ning lõunapoole jääva naabervalla rohestruktuuride vahel. Korrigeeritud on ka tugiala piiri, mis kattub Nabala-Tuhala looduskaitsealaga.

<p><i>Muudatuse ettepanek</i></p>	 <p> Valla piir Maakonnaplaneeringuga määratud rohekoridor Rohevõrgustiku ettepanek </p>
-----------------------------------	--

<p><i>Asukoht</i></p>	<p>Kohila valla kaguosa</p>
<p><i>Kirjeldus</i></p>	<p>Välja on toodud suurem konfliktala rohekoridori ristumisel Rail Baltica trassikoridoriga. Korrigeeritud on maakonnaplaneeringuga määratud koridoride hargnemist, tagades laiemat ja sidusamat ühendust rohevõrgustikus.</p>
<p><i>Muudatuse ettepanek</i></p>	 <p> Valla piir Maakonnaplaneeringuga määratud rohekoridor Rohevõrgustiku ettepanek Konfliktala Rail Baltic trassikoridor </p>

5. ROHEVÖRGUSTIKU TOIMIMIST TAGAVAD TINGIMUSED

5.1 ROHEVÖRGUSTIKU TINGIMUSED

- Rohelise võrgustiku aladel (v.a väärtuslikud märgalad, veekogude kaldaalad, Natura 2000 looduslikud elupaigad, kaitsealad, I ja II kategooria kaitsealuste liikide elupaigad ja teised seadustest tulenevate piirangutega alad) võib arendada tavapäraselt, rohelise võrgustikuga arvestavat majandustegevust, arvestades muudest õigusaktidest tulenevaid tingimusi ja piiranguid, mis alale on kehtestatud.
- Kõik tegevused tuleb kavandada selliselt, et rohevõrgustik jääks toimima. Vajalik on säilitada ja parandada võrgustiku terviklikkust, sidusust ja vältida looduslike alade killustamist.
- Rohevõrgustikus paikneva maakasutuse sihtotstarbe muutmine on põhjendatud, kui tegevus sobitub rohevõrgustikku ning ei kahjusta selle toimimist. Rohelise võrgustiku aladel tuleb vältida ulatuslikku maade tarastamist. Rohelise võrgustiku alal paikneva kinnistu tarastamine on lubatud vaid õueala ulatuses, välja arvatud juhul, kui tarastamine on õigustatud tulenevalt maade põllumajanduslikust kasutusest.
- Rohevõrgustiku alale on vastunäidustatud suurte taristu objektide (maantee, prügila, jäätmeoidla jms) rajamine. Juhul, kui selliste objektide rajamine on siiski vältimatu, tuleb planeeringus hoolikalt valida rajatiste asukoht, viia läbi keskkonnamõju hindamine, tagada rohevõrgustiku alade sisene ja omavaheline sidusust, üldine võrgustiku toimimine. Selle saavutamiseks tuleb vajadusel rakendada leevendavaid või kompenseerivaid meetmeid.
- Metsamaa raadamine rohelise võrgustiku aladel ei ole lubatud. Erandid on lubatud kaalutusotsusena, nt tehnilise taristu objekti või karjääri kavandamisel. Raadamise vajadusel tuleb maa sihtotstarbe muutmiseks koostada detailplaneering ja/või ehitusprojekt (va karjääri kavandamisel). Muudatuste kavandamisel tuleb täiendavalt koostada eksperthinnang koos leevendavate tingimuste määramisega, tagamaks rohelise võrgustiku sidususe säilimise.
- Olemasolevate maardlate laienemine peab arvestama rohelise võrgustiku paiknemisega ning hinnata tuleb keskkonnale ja rohelise võrgustiku toimimisele tekitatavat mõju. Maardlate laiendamisel rohevõrgustiku alal tuleb tagada rohevõrgustiku sidusust rakendades vajadusel leevendavaid või kompenseerivaid meetmeid.
- Rohelise võrgustiku toimimise tagamisega tuleb arvestada kaevandamisloale tingimuste seadmisel, korrastamistingimuste andmisel ja nende alusel korrastamisprojekti koostamisel. Vajadusel tuleb lisada kaevandamisloale tingimused leevendavate meetmete rakendamiseks.
- Rohevõrgustiku tugevdamiseks säilitada põllumaade vahel paiknevad metsaga kaetud alad, kuna metsaalad on olulise tähtsusega ökoloogilistes protsessides ja inimese kultuurilises taustas ning elulaadis.

5.2 TUGIALA TINGIMUSED

- Maavarade kaevandamisel tuleb tugiala ulatuse säilimine tagada rekultiveerimise või asendusalade leidmise kaudu.
- Uusi kompaktse asustuse alasid ei kavandata tugialadele. Säilitada tuleb tugialade terviklikkus ja vältida tuleb terviklike loodusalade killustumist.
- Erandkorras tugialadel asustuse laienemisel või maakasutuse muutmisel tuleb kaasata vastava ala ekspert, et hinnata selle mõju keskkonnale ja rohelise võrgustiku toimimisele (uuring, hinnang või -arvamus).
- Metsamaa sihtotstarbe muutmine on keelatud.
- Olemasolevate karjäärade kasutamine jätkub kavandatud ulatuses nende ammendumiseni. Kaevandamistegevuse lõpetamise järel tuleb alad korrastada ja kujundada rohealadeks.

5.3 TINGIMUSED ROHEKORIDORIS JA ASTMELAUDADEL

- Arendustegevuste rohelisse võrgustikku lubamise kaalumisel ja vastavate mõjude hindamisel tuleb lähtuda konkreetsest rohelise võrgustiku elemendist ja selle eesmärkidest.
- Ehitusõigusega kinnistu suurus peab olema min 2 ha ning tagatud laius vähemalt 50 m. Aiaga piiratud õueala suurus rohelise võrgustiku alal on kuni 0,3 ha, õuealade vaheline kaugus 200m. Tagatud peab olema hajaasustusele omane avatud ruum ja ulukite vaba liikumine.

5.4 PUHKEALA TINGIMUSED

- Alasid tuleb kasutada ja majandada eesmärgipäraselt, nii et nende puhke- ja turismiväärtus ei kahaneks. Olemasolev maa otstarbekohane kasutamine võib jätkuda, uute otstarvete kaalumisel lähtuda puhkealade väärtuste säilitamise vajadusest.
- Eelistatult arendada suuremate keskuste lähedal olevaid puhkealasid.
- Alade puhkeotstarbeline kasutamine ei tohi kahjustada looduskaitselisi väärtusi ning alade põllu- ja metsamajanduslikku kasutamist. Piirkonna eripäraseid ja õrnade ökosüsteemidega alasid kasutada looduslähedase turismi arendamiseks.
- Puhkemajandusega aladel arendada vajalikul määral taristut, mis peab olema vastavuses keskkonnataluvuse nõuetega.
- Puhkeala arendamisel lähtuda ala eripärast ja mitmekesisuse säilimisest ning väärtustada lähedusse jäävaid kultuuripärandi objekte, alasid ja traditsioonilist elulaadi võimaldavalt keskkonda.
- Tagada enim külastatavatele puhkealadele parkimisvõimalused ja juurdepääs ning olulisemate vaatamisväärsuste juurde paigaldada infoskeemid, suunaviidad ja teabetahvlid.
- Soodustada keskuste ja puhkealade vaheliste ühenduste arendamist.
- Puhkealade ümbrusesse kavandada rohelisi vööndeid, mis võimaluse korral tagavad kaugemate puhkealadega sidumise.
- Puhkealad arendada võimalikult multifunktsionaalsetena (puhkealad, spordi- ja vaba aja veetmine) pöörates tähelepanu erinevatele elanikkonnarühmadele, tegevuse mitmekesisusele ja aastaringsele kasutusvõimalusele.
- Veekogud ja nende lähiümbros pakuvad mitmekülgseid ja tihti kombineeritavaid rekreatiivseid puhkevõimalusi (nt ujumine, paadisõit, kalastamine, telkimine, matkamine). Seetõttu on oluline veekogusid ja nende äärseid alasid väärtustada, tagada juurdepääs ja hoida need ühiskondlikus kasutuses.

5.5 KONFLIKTKOHAD

Rohelise võrgustiku konfliktkohad tekivad seal, kus rohelise võrgustiku koridor ristub teatud infrastruktuuridega, nagu maanteed, prügilad, jäätmehoidlad, mäetööstus, sõjaväepolügonid jms. Konflikte võib põhjustada ka laienev asustus ja suur asustussurve.

Suurema konflikti alal tekitab planeeritav valda läbiv RailBaltica trassikoridor.

Konfliktisust tekitab ka Kohila valla rohevõrgustiku koridoridega ristuv põhimaantee nr 15 Tallinn-Rapla-Türi tee, eriti selle rekonstrueerimise ja võimaliku osalise neljarajaliseks ehitamise järel.

Konfliktikohtades on oluline rakendada meetmeid, et tagada rohevõrgustiku toimimine. Oluline on säilitada looduslikku taimkatet kogu rohelise koridori ulatuses kuni konfliktse objekti ja seda ületava ökodukti või loomapääsuni. Maanteetrassi lõikumisel rohelise võrgustikuga tuleb vajadusel rakendada erimeetmeid. Näiteks paigaldada alale kiirusepiirangud, hoiatavad liikluskorraldusvahendid vm. Kui maanteed on kavas tarastada on oluline on vältida tarastamist rohevõrgustiku aladel või tagada loomade liikumisvõimalused tarakatkestuse (samatasandiliste loomapääsude), altpääsude või

ökoduktide abil. Rohekoridori tõkestamine seda lõikava raudtee- või maanteedkoridori tarastamisega ilma ökodukti või muud tüüpi loomapäasu rajamata pole lubatud.